СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ЛИПНЯ 1950. No. 174. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JULY 29, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки ОСІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свобода": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

АРМІЯ ПОКЛИКУЄ 100,000 РЕКРУТІВ ПЕРЕД ОСІННЮ

Вашингтон, 27 липня. — Департамент оборони видав заклик, щоб набрати 100,000 рекрутів у вересні й жовтні. Це значить, що армія має бути збільшена на 80,000 дорогою обовязкової бранки. В дні 10 липня був виданий заклик, щоб поборова служба придбала 20,000, а тепер це число змінено. У вересні має прийти 50,000, а в жовтні дальших 50,000. Крім того наказу президент розпорядив на підставі свіжо ухваленого конґресового билу, щоб затримати ще на один рік тих вояків, які вже мали відійти з армії після відбуття служби. Вояки, які служать заморем, будуть затримані там 6 місяців довше.

Все те заряджено тому, що кількість добровольців не вистачає на покриття запотребування. Дальшою важливою зміною в мобілізаційних плянах є наймлення 237,000 цивільних осіб до різної праці при армії так, щоб вояки могли віддатися всеціло своїм обовязкам, Стало теж звісним, що число вояків у всіх трьох ділянках збройних сил має бути підвищене на 645,000 людей.

АМЕРИКА ЗАКУПИЛА 600,000 ТОН ЦУКРУ В КУБІ.

Вашингтон. — Щоб завдати удар змовникам, які викуплюють цукор і перетримують його для підвищення ціни в майбутності для добуття великих зисків, уряд Злучених Держав рішив закупити всю надвишку цукру з острова Куби. Надвишка виносить 600,000 тон. Урядовці департаменту рільництва оприлюднюють, що Америка має тепер найвищі припаси цукру за цілу свою історію. Загальне запотребування цукру на 1950 р. виносить 8,450,000,000 тон, а в минулому році було 7,500,000 тон.

ПРОТИ НЕБЕЗПЕКИ ВВОЗУ АТОМОВОЇ БОМБИ З ЗАКОРДОНУ.

Колектор мита в пристані Ню Йорк зарядив, щоб недавати дозволу кораблям на візд до порту, заки їх не перешукають в Горішнім Заливі, який веде до пристані. Це заряджено на те, щоб запевнитися перед привозом атомової бомби з закордонну для бомбардування міста.

Митні інспектори й прилюдна служба здоровя в Сан Франсіско дістали наказ стримувати в належній віддалі від Західного побережжя всі чужинні кораблі. Заки їх допустять до пристані, вони мусять піддатися ревізії, чи не везуть зі собою атомової бомби або заразків недуг для ведення бактеріологічної війни. Інспектори мають затримати кораблі, які пливуть під чужинним прапором у віддалі трьох миль від берега. Щойно після провірки кораблі будуть допущені до пристані.

12-ЧЛЕННА КОМІСІЯ ДЛЯ ПІДГОТОВИ ДОМАШНЬОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ.

Вашингтон. — В. Стюарт Саймінгтон, голова Краєвої ради Забезпеки Ресурсів, виявив, що вже створено комісію для складення плянів мобілізації сил на домашньому фронті. До комісії ввійшли представники праці, підприємців, рільництва і загальної публіки в числі 12 осіб.

ЕПІДЕМІЯ ДІТОЧОГО ПАРАЛІЖУ В ВИРДЖИНІЇ.

Вайтвил, Ва. — Найгірша епідемія дітогого паралїжу (поліо) в цілій країні навістила тутешнє містечко, положене серед фармів. Внаслідок недуги місцевість виглядає як виметена з людей. На 5,500 мешканців померло від поліо 10 осіб впродовж трьох тижнів, а 75 осіб находиться під лікарським доглядом. Поборова комісія відмовилася приймати добровольців з цієї околиці. Усі театри позамикані, мешканці залишаються в своїх домах. — З Тексасу наспіли звідомлення, що в тім стейті трапилося 111 випадків поліо.

ЮНІЯ МАЄ ВВАЖАТИ НА ЗАТІЇ ПІДРИВНИХ ЧЛЕНІВ.

Нюарк, Н. Дж. — Федерація Праці стейту Ню Джерзі звернулася до членів робітничих юній, щоб вони самі звертали увагу на підозрілу діяльність своїх членів. Йдеться головно про те, щоб мати під контролею комуністів та інші підривні елементи, які могли б виконувати акти саботажу підчас приготувань до мобілізації военної продукції.

● 50,000 людей взяли участь у похороні кол. премієра Канади Мекензі Кінґа в Оттаві. Крім канадійців взяли участь теж дипломати 33 країн.

СОВЕТИ ЗАПОВІЛИ ПОВОРОТ ДО РАДИ БЕЗПЕКИ О. Н.

МАЛІК СКЛИКАВ ЗАСІДАННЯ РАДИ НА ВІВТОРОК ТА ЗАПОВІВ ПЕРЕБРАННЯ ПРЕДСІДНИЦТВА

Лейк Соксес, 28. липня. — Совєтський представник в бойкотованій від деякого часу ним Раді Безпеки Об'єднаних Націй, Яків А. Малік, повідомив вчора генерального секретаря Тригве Лі, що він перебере належні йому в місяці серпні обов'язки предсідника Ради, скликаючи її засідання на найближчий вівторок, 1-го серпня, на год. 3-тю після полудня. Про порядок засідання він має повідомити генерального секретаря пізніше. Це закінчувало б, або бодай формально переривало б совєтський бойкот Ради, який почався на знак протесту проти приявного в ній національно-китайського представника, ще в дні 13-го січня ц. р. Тоді Малік заявив, що він не вернеться до Ради ,як довго з неї не буде виключений китайський представник. Тепер, виходило б, Совєти змінили свою думку. Совєтська делеґація відмовилася від будь-яких коментарів на цю тему. Інші делеґати погоджуються, що причиною совєтського повороту можуть бути такі мотиви: 1. Малік, як предсідник Ради, може зарядити, що національно-китайський представник д-р Т. Ф. Ціянґ не є членом Ради і не має права брати участи в її нарадах. Його рішення могло б бути переголосоване більщістю сімох голосів, але члени Ради, не рахуючи Китаю, тепер поділені під цим оглядом на половину, бо п'ятьох з них визнало комуністичний Китай, а п'ятьох ні. — 2. Совєти задумують використати Раду за трибуну для повторення своїх обвинувачень, що рішення Ради з 27-го червня щодо вжиття сили для припинення комуністичної агресії в Кореї, і з 7-го липня щодо встановлення спільного командування збройних сил Об'єднаних Націй в Кореї під проводом ген. Мек Артура, є незаконні. Існує ще третя можливість, іменно, що Совєти вертаються до Ради і перебирають належне їм на місяць серпень предсідництво з метою спаралїжувати на цей час діяльність Ради і допуститися нового акту аґресії. Діло в тому, що засідання Ради, згідно з правильником, може скликати тільки предсідник. Сьогодні мало відбутися засідання Ради, на якому мало бути вирішено, що предсідництво, з огляду на совєтський бойкот, — перебирає на серпень британський представник. Тому вчора відбулися наглі „приватні" наради, що робити після совєтського рішення щодо повороту. Совєтське повідомлення викликало справжню сензацію в дипломатичному світі.

ЗАХОДИ ПРОТИ ЧЕРВОНОЇ П'ЯТОЇ КОЛОНИ В ІТАЛІЇ

Рим, 28. липня. — Італійський уряд відбув вчора таємне засідання, на якому ухвалено цілий ряд заходів проти можливих розрухів комуністичної п'ятої колони, у зв'язку з війною в Кореї. Деякі з тих заходів мають бути проголошені в найближчих днях.

АВСТРАЛІЯ ВИШЛЕ ДО КОРЕЇ ОДНУ ДИВІЗІЮ

Сідні, Австралія, 28. липня. Австралійський міністер війни повідомив, що заповіджена висилка австралійських збройних сил до боротьби проти комуністичної аґресії виноситиме одну дивізію, — або около 10,000 вояків, отже більше, ніж їх дала будь-яка інша країна поза Америкою.

УКРАЇНА ОЧОЛЮЄ ЛИСТУ НОВИХ ЦЕРКОВНИХ МУЧЕНИКІВ ПІД СОВЄТАМИ

Рим, 28. липня. — Ватиканська радіовисильня вчора повідомила, що Совєтський Союз та його сателіти убили або ув'язнили від часу закінчення другої світової війни понад — 13,000 католицьких священників та монахів. Листу цих нових мучеників червоного Нерона очолює Україна. Згідно зі зібраними у Ватикані інформаціями, большевики вбили або ув'язнили 3,600 українських католицьких священників, а поверх 1,000 церков знищено, закрито або віддано до вжитку для інших цілей, перемінюючи їх в магазини, кіна, стайні і т. п. Черговими в числі є католицькі мученики в Югославії, де 1,950 священників вбито або ув'язнено, а 400 змушені залишити край. В дальшому йдуть країни: Мадярщина — понад 1000 священників вбито, ув'язнено або заборонено виконувати священичі обов'язки; Литва, Латвія і Естонія — поверх 1,000 священників вбито або ув'язнено; Польща — 1,000 священників депортовано; Чехословаччина — 300 ув'язнено; Румунія — 700 переслідувано; Болгарія — 120 заарештовано або депортовано; Альбанія — 750 позбавлено права виконувати священичі обов'язки. Ці дані відносяться тільки до католицького духовенства. Якщо б врахувати всіх — тоді Україна з жорстоким вже кілякадесятьрічним большевицьким переслідуванням Української Православної Церкви та її духовенства, була б на чолі всіх мучеників за віру Христову, відомих в історії. — Подану з Ватикану вістку про католицьких мучеників під Совєтами передала вся світова преса.

ЧОРЧИЛ ТВЕРДИТЬ, ЩО БОЛЬШЕВИЦЬКА ЗАГРОЗА БІЛЬША ВІД НАЦІСТИЧНОЇ

Лондон, 28. липня. — Винстон Чорчил твердив вчора в британському парляменті, що комуністична загроза є сьогодні більша ніж націстична десять років тому, та що Британія і Европа ще ніколи не були такі безборонні, як сьогодні. — „Підготовка Західно-европейського Союзу до самооборони є цілком певно на нищому рівні, ніж була підготовка південних корейців" — твердив цей визначний державний муж, заявляючи, що його осторога була б ще чорніша, якщо б Палата Громад була прийняла його пропозицію та зарядила таємність цеї своєї сесії. Проте, він висловив переконання, що американська, перевага, головно в атомовій зброї, є сьогодні ще така велика, що запевнила б перемогу, і тому він поділяє загальну думку, що третя світова війна ще не є безпосередня та, що її ще можна б оминути. Але він не бачить жадного рятунку для світу, якщо б західні аліянти не виявили належної мудрости і рішучости та дозволили і дали Совєтам час досягнути перевагу у відношенні сил.

АВСТРАЛІЙСЬКИЙ ПРЕМІЄР ПРИЇХАВ ДО АМЕРИКИ

Ню Йорк. — Роберт Гордон Мензіс, премієр Австралії, приїхав до Ню Йорку в переїзді до Вашинґтону. Там він має перевести розмови з президентом і іншими чоловими урядовцями над допомогою Австралії для боротьби проти комуністів в Кореї.

ПОВІТРЯНІ СИЛИ ЗРОСТУТЬ ДО 69 ЧАСТИН

Вашингтон. — За пляном, оприлюдненим в конґресі Карлом Винсоном, головою комісії збройних сил, команда повітряних сил збільшить число своїх груп до 69. Упродовж найближчих 12 місяців повітряні сили збільшаться до 58 частин, а впродовж 30 місяців буде вже готових 69 частин. У минулому йшов спір, чи мати готовими 70 чи 48 частин. Перемогла думка секретаря оборони і почалася праця над орґанізацією 48 частин. Тепер положення змінилося і змобілізують решту частин.

ПРЕЗИДЕНТ ОБІЦЮЄ КОНТРОЛЮ НАД ПІДРИВНИМИ ОСОБАМИ

Підчас пресової конференції през. Труман заявив, що будуть зроблені всі старання, щоб зробити нешкідливими саботажників і підривних людей, заки будуть ухвалені відповідні нові закони. Труман пригадав, що обмеження затій підривних осіб не сміє піти так далеко, як це було в 1798 р., коли був ухвалений „Акт про повстання". В нашій країні має силу Хартія Прав і її треба придержуватись, Це одначе не перешкоджає, щоб не запобігти діянні саботажників і зрадників., — Негайно після заяви президента директор Федерального Бюра Інвестиґацій Едґар Гувер оприлюднив правила, як поводитися супроти осіб, запідозрених у саботажах. Він домагається, щоб у доносах до Еф Бі Ай були подані імена і факти звязані з саботажом, а не тільки неясні вісті або клевети. Ці правила будуть розповсюднені якстій серед населення.

В АМЕРИЦІ

● На місце „Галовіну", який приносить багато нещасливих випадків підчас забав доростаючої молоді, — буде встановлений „День Пошани Для Молоді", 31. жовтня. Резолюцію в цій справі ухвалив сенат. — Крім того буде ще окремий „День Дітей", 3. вересня.

● 1,500 осіб дарували кров для Американського Червоного Хреста в дні 26. липня в місті Албердін у стейті Мериленд. Перед вели офіцери, вояки й цивільні робітники на військовому майдані.

● Кат згинув від електричного струму. Ним був сержант армії Гейзел Вудс, з місцевости Вос, у стейті Айдаго, який повісив на шибениці націстівських провідників у Нюрнбергу, коли служив в Німеччині при американській армії.

Президент заявляє, що атомова бомба не буде вжита в Кореї

Вашингтон, 27 липня. — Серед великої кількости інформацій на запити кореспондентів підчас пресової конференції през. Труман виявив, що нема мови про уживання атомової бомби. Коли йому пригадали, що він давніше сказав, що не завагається вжити атомової бомби проти аґресорів, Труман заявив, що війна в Кореї не є того року війною, щоб треба було вживати атомовоє бомби.

Попри це президент заявив, що він надіється дальше втримати світовий мир і що не треба робити інших заключень, заки ще події не розвинулися. Про тотальну мобілізацію сказав Труман, що вона ще не на часі. Велике значення прикладає Труман до цивільної оборони і постанови про цю справу будуть оприлюднені у вересні.

„КАМПАНІЯ ВОЛІ" ПОЧНЕТЬСЯ 4 ВЕРЕСНЯ

Шікаґо. — Хрестоносний Похід Волі („Крусейд фор Фрідом") почнеться з днем 4 вересня. На її чолі стоїть ген. Лушус Д. Клей. Ціллю кампанії буде змобілізувати американський нарід для розповсюднення повної правди поза Залізну Заслону. Ген. Двайт Д. Айзенгавер обіцяв виголосити свою промову в цій справі. Кампанію започаткували втікачі з Европи, створивши Краєвий Комітет для Вільної Европи. За гроші, придбані з кампанії в Америці, будуть розвинені різні способи для поширення пропаганди серед народів під Совєтами. У західній частині Берліна буде приміщений „Дзвін Волі", а його голос буде передаваний до Совєтів, як символ волелюбних змагань Заходу. З огляду на війну в Кореї повстала думка вилляти ще інший дзвін для Азії. — Вже тепер, іде програма „Радіо Вільної Европи" від 14 липня.

ПЛЯНУЮТЬ 12 БІЛІОНІВ ДЛЯ ОЗБРОЄННЯ АТЛАНТ. КРАЇН

Федеральний уряд викінчує вже начерк пляну для трирічної допомоги на озброєння країн з Атлантійського Пакту. Маєбути призначених 12 біліонів долярів на поміч таким країнам, які ставлять опір комуністичній аґресії. Пляни розроблені на таку скалю, як є теперішній Плян Маршала, одначе президент ще не дав своєї апробати на них Начерк буде змінений, якщо країни від себе обіцяють придбати 8 біліонів на озброєння впродовж трьох років. Отже разом мали б бути видані 20 біліонів на оборону світу перед комуністичною аґресією.

АМЕРИКАНЦІ ПЕРЕХОДЯТЬ ДО ПРОТИНАСТУПУ НА КОРЕЇ

Токіо, 28. липня. — На корейському фронті американські і південно-корейські оборонці Корейської Республіки почали вчора і сьогодні продовжують здовж цілої фронтової лінії протинаступ на комуністичних аґресорів, що зайняли вже більшу частину нападеної території та зближилися на около 70 миль до головного порту американської постачальної бази, міста Пусан. В повідомленнях з фронту стверджується, що вчорашніх і сьогоднішніх американських наступів ще не можна вважати генеральною протиофензивою, бо на це ще американські сили далеко заслабі. Проте, це був перший випадок, що оборонці з чисто дефензивної тактики перейшли до офензивної. Головні бої продовжувалися на центральному фронті. Ще вчора, в полудневих годинах, наспіли повідомлення, що большевики почали концентрувати свої головні сили, до наступу на цьому фронті, що захищає головну артерію американського постачання. В полудневих годинах дивізії комуністичної піхоти, під сильним прикриттям танків та концентрованого артилерійського вогню, почали сподіваний наступ. Американські сили Першої Кавалерійської Дивізії і 12-ої Піхотної Дивізії, що борються на цьому фронті, почали нерівну оборону проти наступу, що почався в пригожих для ворога обставинах, бо хмар і сильного дощу. Це не перешкодило американській боєвій авіяції заатакувати їх кулеметним вогнем в сильно приземних летах. Вогонь американської артилерії зробив своє спустошення серед наступаючих червоних. Тоді командант Кавалерійської Дивізії, ген. Гобарт Р. Гей, дав американським військам наказ до протинаступу, результати якого ще невідомі. Проте, американські війська йдуть вперед, незважаючи на факт, що вони все ще борються проти сильно переважаючого ворога. Американська розвідка стверджує, що проти двох американських дивізій на цьому фронті бореться щонайменше п'ять червоних, забезпечених під кожним оглядом совєтською зброєю, включно з великою кількістю танків. Американські і південно-корейські війська почали льокальні протинаступи теж і на інших ділянках фронту, зокрема на лівому крилі, де червоні сконцентрували теж великі сили. На західному побережжі американські і британські военні кораблі безупину засипають вогнем важкої артилерії большевицький фронт та намагання дати йому підкріплення.

КОРЕЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІДАЄ ОБ'ЄДНАННЯ КРАЇНИ

В Південній Кореї, 28. липня. Президент Південно-Корейської Республіки, Синґмен Рі, виступив вчора на четвертому наглому засіданні південно-корейського парляменту, запевняючи 128 зібраних депутатів, що вислідом теперішнього комуністичного нападу може бути тільки поразка червоних та об'єднання країни в одну політичну і господарську цілість. Це вказувало б, що корейський нарід рішений не тільки позбутися червоного окупанта з територій на південь від 38 рівнобіжника, *але й з цілої країни.*

НЕГРИТЯНСЬКИЙ ВІДДІЛ ВІДБИВ ЧЕРВОНИЙ НАСТУП

Токіо, 28. липня. — Головна квартира ген. Мек Артура, проти дотеперішньої звички, точно означила військовий відді, що відбив головний большевицький наступ на центральному фронті. Виявляється, що це є зложений виключно з негрів боєвий відділ 24-го полку 25-ої Піхотної Дивізії.

ГЕН. М'АРТУР, ПІСЛЯ ВІДВІДИН НА ФРОНТІ, ПЕВНИЙ ПЕРЕМОГИ

В Південній Кореї, 28. липня. Головнокомандуючий силами Об'єднаних Націй в обороні Кореї, ген. Доґлес МекАртур, — вчора несподівано та інкоґніто відвідав корейський фронт, і після нарад з підлеглими йому фронтовими командантами заявив кореспондентам, що він „ще ніколи не був такий певний кінцевої перемоги", як тепер, хоча не скривав і своєї свідомости про „необхідність прийняти ще нові удари". Зі своїми фронтовими командантами, ген. Волтоном Волкером і ген. Пертриджом, ген. МекАртур обговорював пляни підкріплень сил Об'єднаних Націй та постачання в цій фазі війни, коли власне починаються або безпосередньо мають початися рішальні битви за її вислід. Після нарад союзницький головнокомандуючий повернувся щасливо до своєї квартири в Токіо. Під час повороту, ген. Мек Артур спостеріг, що його ескортують три боєві літаки, з ракетами під крилами. Тоді він дав наказ відпустити їх „назад на фронт, хай вони скинуть ці ракети там, де вони зроблять найбільше доб-

ТУРЕЧЧИНА БАЖАЄ ПРИСТУПИТИ ДО ЗАХІДНОГО ОБОРОННОГО СОЮЗУ

Лейк Соксес, 28. липня. — Турецький представник в Об'єднаних Націях, Селім Сарпер, що провів один місяць в своїй країні і тількищо повернувся, заявив вчора, що Туреччина бажає приступити до оборонного Північно-Атлантійського Пакту, або до відповідного іншого західного оборонного союзу. Це бажання набрало необхідности головно після того, як події в Кореї виявили, що оборонна непідготованість або слабість може бути для большевиків тільки запрошенням до агресії. Щодо турецьких стосунків зі Совєтами, Серпер заявив, що його уряд не добачує жадної гарантії для безпеки Туреччини в договорі про ненапад зі Совєтами. Він в дальшому поінформував, що турецький боєвий контингент в числі 4,500 вояків, призначений Туреччиною до боротьби проти червоного агресора в Кореї, виїде на фронт „в можливо найближчому часі" та складатиметься з одного полку піхоти, скріпленого важкою зброєю.

В СВІТІ

● Спільні маневри американської і британської фльоти почалися на Еґейському морі, під командою адмірала Валентайна.

● Встановлення нового Далекосхідного Комінформу в Пейпінгу для боротьби проти американсько-британських впливів в тій частині світу заповідають з поінформованих джерел в Бомбаю.

● Іранський уряд відмовив кореспондентам дозволу на відвідини та об'їздку прикордонних зі Совєтами азербайджанських районів, у зв'язку з теперішнім напруженим положенням.

● Західно-німецький парлямент відібрав комуністичному провідникові і депутатові Максові Райманові право парляментарної недоторканости.

● Приявність шістьох совєтських кораблів на шведських водах ствердили шведські власті в Ботнійському заливі.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ШЛЯХ ДО ПЕРЕМОГИ

Немає сумніву, що Злучені Держави дійшли до небезпечної точки, в якій треба приготовлятися до війни. Хоч у минулому пороблено повно помилок, то з цього не виходить, що треба задовольнятися їх ствердженням чи критикою і не робити нічого. Підчас підготовки треба взяти ці помилки за науку, за яку дорого платиться.

При піддаванні різних плянів для втримання миру або для стримання агресії, які в теперішніх обставинах мусять бути рівнозначні з підготовкою до війни, вживається різних, часом навіть фантастичних закликів. Таким можна вважати й заклик голови юнії автомобілевих робітників, Волтера Рутера, щоб видати тріліон долярів упродовж сто років на забезпечення миру. Інші, як ось сен. Роберт Тефт, вказують на потребу мілітарної, чи пів-мілітарної організації країни. Це тільки вказує на хвилювання після того, як уже кожний розуміє, що дальше відкладати вирішення вже неможливо.

Проте, справу треба брати холодно, бо втрата рівноваги є рівнозначна з нездібністю до плянової праці. Президентове послання до Конґресу ставить справу підготовки зовсім ясно: Треба тепер перевести частинну мобілізацію, а організування сили, яка була б придатна в кожнім випадку, переводити поступово.

У демократичній системі часто трапляється, що в різних обставинах може запанувати безрадність, або повстане гарячка умів, серед якої годі найти рівновагу. Тому послання Трумана з нагоди війни в Кореї треба вважати „золотою серединою", яка може бути основою до втримання повної рівноваги серед теперішніх відносин.

Треба признати, що часи бездільности й безрадности в Америці вже минули. Населення сприймає вказівки уряду як самозрозумілі, а від себе обіцяє допомогу. Супроти такого наставлення не треба вважати положення небезпечним, хоч би навіть з поля бою приходили некорисні вісті. У минулій війні, після нападу на Перл Гарбор, положення було далеко грізніше, щоб не казати трагічніше. А всетаки, завдяки розважливості й холодному діянні Америка змогла віднести світлу перемогу у спілці з своїми союзниками.

Тепер ми знову є свідками нового несподіваного нападу, який дав притоку до переорієнтації думок уряду й значної частини населення. Упродовж тижня досягнено однозгідність думок і тепер приходить хвилина енергійного діяння. Маємо на увазі не тільки саму Корею, але й цілий світ. Розуміння відповідальности за долю світу робить людей солідарними і охочими до співпраці для спільної цілі.

Без огляду на це, чи прийде до третьої світової війни, чи тільки до довготривалого поготівля, треба теж озброїтися в терпеливість і витривалість. Витривалими мусять бути в першу чергу вояки на полі бою; вояки, що вправляються на військових майданах, у воєнних установах і т. п. Витривалими мусять бути робітники на фабриках виробу амуниції й зброї; у підприємствах виробу воєнних машин і при транспортах. Витривалими мусять бути оці умові працівники, які складають пляни мобілізації війська і мобілізації промислу та послуг. Від витривалости і сили нервів керівників залежить теж у великій мірі витривалість усього населення.

Населення бо мусить мати в такому положенні добрих духових провідників. Наші церкви й їхні священики та проповідники мають важливе завдання влити надію в серця вірних, що справедлива справа мусить перемогти. Над підтриманням духа молоді працюватимуть теж і учителі та загальні організації молоді. Сила духа це наша головна зброя, яка допоможе нам створити всебічну оборону. Сильний дух підтримає теж фізичні зусилля всього загалу, як старшого так і молодшого, та поведе його до перемоги. —

Праця президента Трумана

Сенат одноголосно ухвалив законопроєкт для облегчення праці президента. Це тому, бо він має таку велитенську відповідальність, що в теперішньому часі він не може знати навіть назв усіх ділянок, які до нього належать. Сенатський законопроєкт змагає до цього, щоб президент мав право передати 400 різних обов'язків на підчинених йому урядовців. Оце положення в Білому Домі оприлюднено в Конґресі.

Крім урядових і пів-урядових вістей про засяг праці президента Трумана, появляються ще інтимні вісті про його настрій. Так напр. Дру Пірсон каже, що „ми", тобто всі громадяни, які тільки можуть чимось під теперішню пору прислужитися загальній справі, мусимо перебрати на себе частину відповідальности і праці президента, яка на нього спадає, бо він не в силі дати собі ради з усіми замотаними питаннями, які вимагають його рішеня. Два брати Алсопи, які звичайно знаменито поінформовані про все, що діється в найвищих колах, стверджують зміну настрою през. Трумана від часу кризи в Кореї. Інші кореспонденти, яким „нема ліку", дають свій причинок до вияснення обставин, серед яких доводиться працювати Труманові. З усіх таких вісток положення самого Трумана і при його боці представляється так:

Президентові Труманові належиться повне признання за орієнтацію й працю в часі від 25 червня, коли то почався напад на Південну Корею. Фактом є, що вигляд президента цілковито змінився впродовж останього місяця безупинної праці. Його обличчя не прикрашує тепер безупинна усмішка, з якою він зустрічав людей після переможних виборів у 1948 році. Він уже не впевняє кожного, що „все буде добре".

Аґресія на Корейську Республіку і слабе військове приготування до зустрічі положення, яке запанувало на Далекому Сході, глибоко потрясло Президентом. Він тепер став незвичайно поважним і зосередив усю свою увагу на відвернення велетенського нещастя, перед яким опинилася Америка.

Переміна в думках Трумана виявилася у двох важливих рішеннях. Перше — це йти перебоєм проти виклику в Кореї і започаткувати справжню поважну програму поновного озброєння Злучених Держав і Західного світу. Друга переміна виявилася в новім складі особистих дорадників і у відношенні до давніх дорадників.

Тепер уже не остало сліду з політично-стратегічних замислів, які мали бути пущені перед надходячими осінніми виборами, щоб приєднати друзів для групи „Справедливого Розподілу". Політичні діячі, які давніще носилися з таким пляном, тепер не мають доступу до Трумана. Так само люди, які твердили, що справи стоять як звичайно („бизнес-ес-южуал") втратили своє значення майже до нулі. Такими були напр.: секретар скарбу Джан Свайдер і секретар торгівлі Чарлз Сойер.

На їх місце вибиваються на фронті дорадників такі люди, як генерал Омар Бредлі і президентів помічник Аверел Гариман. Бредлі має тепер подвійне значення. Він є головою спільних генеральних штабів і неурядовий голова президентового штабу. Він проводить з президентом час сам-на-сам кожного дня від год. 9,30 ранку і складає йому звіт з положення в Кореї. Бредлі бере участь раз на тиждень в нарадах Краєвої Ради Безпеки і двічі на тиждень у засіданнях кабінету. Кабінетні засідання забирають багато часу на обговорення військових справ, економічної мобілізації й віднови зброєння. Гариман бере участь у засіданнях обох згаданих установ, а крім того перебуває постійно в крилі Білого Дому і відвідує президента кілька разів денно. Від часу нападу на Корею значну частину часу проводить президент на розмовах з В. Стюартом Саймінґтоном, головою Краєвої Ради Забезпеки Ресурсів, бо він відповідальний за переведення в Конґресі програми озброєння.

Зате тільки раз на два тижні приходить до президента секретар стейту Дін Ачесон, який одначе йде точно по лінії Трумана в закордонній політиці. Відчуженим виглядає секретар оборони Луї Джансон, а зате на чолове місце вибивається ген. Бедел Смит, давніший амбасадор до Росії, а тепер, як кажуть, кандидат на голову Центральної Розвідчої Агенції. Теж приходять на часті розмови секретарі всіх трьох ділянок збройних сил і екзекутивні секретарі.

Поінформовані люди твердять, що Труман став тепер справжнім лідером нації і перебрав на себе вирішування справ, якими донедавна завідували його прибічники і які малощо не довели до катастрофи. Інтересним буде довідатися, хто буде відповідати за оці 400 обов'язків, які президент мав би скинути зі своїх плечей і передати кому іншому.

Улас Самчук

ЦАРІ І КОБЗАРІ

Від 1709 по 1814 — століття протягом якого поняття, що визначувало Україну, мало бути зірване, розбите і витерте з пам'яті живих людей того простору, роблено все те вийнятково нагально і вийнятково безоглядно. Московський цар Петро Перший видався прудким і жорстоким. Він розправився зі своїм власним народом так само круто, як це він зробив зі шведами, з поляками, турками і нарешті 1709 року з гетьманом Мазепою. Десятки тисяч своїх чи чужих людських жертв не творили ані того найменшого огляду. І якщо робилися тоді які будь моральні вияви невдоволення, то хіба з того, що тих жертв не досить багато. Міста стиралися з лиця землі, полками козацтва вимощувались фінські баґна, весь народ, як він є, загнано в рабство. У повне і беззастережне з душею і тілом рабство.

Хто ще міг протестувати проти такого, здавалось, остаточного вирішення невблаганности? Останній кошовий Січі Запоріжської незломний Кальнишевський? Втікачі за Дунаєм, чи виселенці на Кубані? Вигнанці орликівці, що розсіялись по земній кулі від Бендер до Аляски? „Україна глухо волновалась" — свідчить про ті часи російський поет Пушкін. Так. Саме — глухо. Десь там у підземеллі Соловок, десь по байдужих столицях Европи заходу, десь на вигнальщині за кордонами. Але тут на місці над Україною, над її народом, над її культурою виразно і остаточно ставився хрест. „Не було, нема і бути не може".

Одначе знайшлась все таки сила, що постановила собі стати на прю з таким саме рішенням історичної закономірности.

На розпутті кобзар сидить,
Та на кобзі грає.
Кругом хлопці та дівчата,
Як мак процвітає.
Грає кобзар, виспівує,
Промовля словами,
Як москалі, орда, ляхи,
Бились з козаками.

От... Це і була та сила, що виступила на змаг з Петром Першим, з Катериною Другою, з Олександром, з Миколою... З імператорами, з їх арміями, з їх каторгами, з їх цілою тирансько - рабською упокорюючою системою. Кобзарі, сліпці, пісня, струни, десь на розпутті доріг, десь під тином, десь на вигоні, від села до села, від хати до хати, від душі до душі. З краплини, з малих струмочків і нарешті все те збірається та зосереджується в душі такої вийняткової сили, якою був син раба з Моринець на Київщині, Тарас Шевченко.

Те скраплення окремих частинок духа витворює бурю, шторм. Над обрієм двічі проклятої землі появляється гнів, закон, суддя. „Вставайте! Кайдани порвіте!" Це вже не сліпець, це далековидюще, грізне єство, що бачить разом з тими, що були, що є, що будуть. Ні. Тут уже не поможуть ні заслання, ні каторги, ні вигнання. Це вже слово промовило. Це той вічний Бог з якого „все було, що було і нічого, що було, не було без нього", як каже євангелист Іван.

На цьому тлі виріс український 1917 рік і всі інші українотворчі роки воскресення. Всі універсали й всі Крути Армії і знов зброя та історія. Та нові Кальнишевські, та нові Соловки, та нові вигнанці петлюрівці, та нове тотальне з душею і тілом рабство. І нарешті цілий народ опинився за межами батьківщини — матері й діти, а над усім тим виразно чути волю нових деспотів Леніни-Сталіни-Дзержинські-Берії. По льохах знов тріщать кості тих, яких напинають на диби, тисячами трупів запаковуються ями і число їм безконечність.

Якась незбагнута і невловима циклічність судьби. Чи є вихід і з цього другого приречення? Так. Ми знаємо. Ніколи ще не говорилось про страшні і найстрашніші суди, про силу-сил, про розмежовання добра від зла, про силу меча, героєм якого буде не Ілля Муровець — багатир-лицар, а звичайний мурин, що керуватиме бомбовозом, а то й звичайний бездушний механізм, що замінить тих казкових Іванів - царевичів, що літали „вище облака ходячого". Казка нашого дня, це казка надто проста і твориться вона де крутяться колеса і димлять димарі.

Але чи ми... Ми, тобто українці... Чи ми маємо в своїх руках ще якусь одну, саме таку силу? Чи ті стратосферні лети є, чи будуть нашими летами? Чи знаємо ми, як той самий атом розщіплюється і як випускається його сила на лютого ворога? Питання клопітне, невдячне, химерне. Не можемо дати на нього прямої відповіді. Але ось пресою пробігли заголовки: „Сильніше

(Докінчення на стор. 3-тій).

ку, як його заступила грізна, темна хмара...

Кінець

Бразилія, грудень-лютий 1949-1950 року.

НАШІ ЗАВДАННЯ

В деяких органах української еміграції зустрічаємо пляни майбутнього устрою визволення України і способи боротьби за забезпечення української державної незалежності від зовнішніх та внутрішніх небезпек. Над цими проблемами слід поважно спинитися. Але насамперед треба розглянути, в яких обставинах може Україна свою незалежність здобути.

Між двома світовими війнами в українськім громадянстві був дуже поширений погляд, що український народ визволить себе від чужої влади власними силами. Цей клич дуже добрий для збудження національної енерґії, для внутрішнього вжитку, для пропаґанди. Політика не може приймати гасла — „власними силами" за якусь аксіому. Політика мусить брати на увагу факти. Ці факти говорять, що ні один народ в Европі в 19-20 столітті не визволився власними силами. Навіть Злучені Держави Америки могли оборонити свою незалежність перед Англією тому, що европейські великодержави (Франція, Росія і ін.) поставилися до боротьби американців прихильно.

З розвитком воєнної техніки в наших часах просто не можна собі уявити, щоб котрийсь поневолений народ міг своїми силами повалити російську комуністичну владу і стати незалежним. На цю тему писав минулого року в лондонськім місячнику „Юропіен Ефферз" відомий польський генерал Бур-Коморовський, провідник Варшавського повстання (1944) Він твердить, що той народ під советським режимом, що відважиться зробити повстання проти комуністичної влади, підписує собі сам смертний присуд.

Тоталітарні держави, як показують факти, не падають у боротьбі зі своїми противниками внутрі: вони гинуть наслідком поразок у війнах. Коли це кажемо, не хочемо проповідувати, що війна нас визволить. І після упадку большевицької влади ми можемо опинитися в такому стані, що станемо жертвою наших дужчих сусідів. Цю небезпеку можемо відвернути ми всі, що перебуваємо в різних країнах світу. Мусимо пам'ятати, що чужинці знають Україну дуже мало. „Московські дзвони голосніші за наші", — огірчено писав колись Панько Куліш. І тепер положення не змінилося для нас на краще. Гляньте, скільки видається політично-інформативних праць у чужих мовах про Росію, Польщу і ін. народи і скільки про Україну: жах бере! Адже ж із цієї літератури бере інформацію чужий політичний світ, і він дивиться на нашу справу крізь російські та польські окуляри. Праць з російської історії, виданих за час недавньої війни англійською мовою, можна начислити десятками. В тих працях — України, як окремої проблеми нема. Все йде під прапором „єдиної, неділимої Росії". Якщо чужий світ так поінформований противниками нашої свободи, то чи можна дивуватися, коли на українську проблему політичний світ дивиться як на „внутрішню російську (або польську) справу."

Тому не тішмо себе ілюзіями, що якийсь новий світовий конфлікт принесе нам визволення. Наші внутрішні сили слабі, а в чужому політичному світі наших впливових приятелів мало. Тому головну увагу треба звернути на те, щоб дати чужому світові відповідну, правдиву інформацію про наш край і народ. Про дійсний стан на Україні чужинці мають ліпші інформації, ніж наша еміґрація. Тому, коли дехто хвалиться на чужині, що він може виставити на Україні таку чи іншу кількість „дивізій", то такі заяви радо вмістить сенсаційна преса, але поважні політичні чинники до цих енунціяцій ставляться дуже критично. Подібні заяви підривають довіря до українського руху, бо виставляють нас як людей легкодушних, безвідповідальних. Світ хоче знати про нас перевірені, безсумнівні факти. Хто хотів би інформувати чужинців усякими вигадками, втратить усяке довіря і пошкодить українській справі взаґалі.

Всі українці, яких доля вивела з рідного поневоленого краю в чужий світ, повинні всі свої сили напружити на те, щоб правдива інформація про наш визвольний рух розвивалася і дійшла до провідних людей світової політики. Коли ми цього завдання не виконаємо, то будемо злочинцями перед нашим народом, перед своєю власною будучністю.

Інформація світу провадиться не тільки писаним, але й живим словом. Ця — безпосередня інформація — може досягнути більших успіхів, ніж друкована пропаґанда. Участь наших політичних і культурних діячів у різного роду міжнародних конференціях може принести для української справи велику користь для поширення правдивих відомостей про Україну. На таких з'їздах нав'язуються персональні знайомства і приятельство, що може зробити великі послуги для нашого визволення. Українські делегати на таких конференціях можуть виступати не тільки від свого власного імени, а репрезентувати українські політичні організації, зокрема нашу Національну Раду, що відома в світі, як представництво політичної волі українського народу.

Ці завдання прості і ясні, а проте дуже мало зроблено для їх здійснення. Не закриваймо правди перед собою: одна з головних причин млявости нашої міжнародньої інформації є недостача фінансових засобів. Без цього не можна розвинути видавничої справи, теж і на устну інформацію на участь у міжнародніх з'їздах потрібні значні кошти.

Отже — справа залежить від нас самих, від нашої жертвенности і розуміння потреб нашої праці для визволення нашого народу.

К. П.

Ольга Мак. Авторські права застережені!

„ЄЖОВЩИНА"

(Уривок з автобіографічних матеріялів).

50)

Зважте, Ольго, що мати була тоді для мене одинокою найдорожчою істотою, бо я не мав ні жінки, ні дитини!..

Як ви розціните моє ставлення до неї? Назвете також злочином, правда?

А я, передумуючи все пережите тоді за цих два місяці, проведених з матір'ю, не можу не признати, що. порівняно до інших, поступав ще шляхотно! Бо хто в ті часи знав інші обов'язки, крім обов'язків перед власним шлунком і життям?!. Другий на моєму місці зробив би значно простіше від самого початку... Я не говорю вже про масові випадки канібалізму і навіть у найгірші хвилини страшного голоду все вважав, що мати, котра забила і з'їла власну дитину, чи дитина, котра з'їла власних батьків, заслуговують на смертну кару і не мають жадних виправдань! Але все ж таки, найбільшу відповідальність за всі анормальні прояви життя цілої нашої епохи покладаю на ту диявольську систему, що зруйнувала дощенту найцінніші духові, культурні і моральні здобутки людства, виборювані від дикунства і варварства впродовж цілих віків!

Тому, коли я смертельно ненавиджу большевизм (тепер можу говорити одверто!), то не так за сам факт штучного голоду, не так за масові знищення і репресії, як за ту страшну, безприкладну в цілій історії людства політику, що спотворює навіть найміцніші духом інтелекти!

Ви кажете, що є потворою. Може!.. Може, дійсно в нормальнім світі ваша поведінка в часи кривавої трагедії вашого чоловіка знайшла би гострий осуд і була би попросту неможливою! Але в наші часи оцінки змінюються! Кожен з нас є до певної міри потворою і навіть не є свідомий того!

Тому не можете собі нічим докоряти. Закони середовища в нас були сильніші від волі індивідууму і були наставлені спеціяльно на те, щоб зламати і спотворити всіх, а особливо людей сильної волі!

Не думайте більше над своїми „злочинами", а рятуйте те, що ще можна врятувати — дітей! І коли хочете вже говорити про обов'язки, то такий обов'язок тепер маєте: дбайте зате, щоб ваші доньки не були „потворами", а були повновартісними людьми!!!

З тими словами сусід встав і простягнув руку:

— Скоро день і я мушу вже йти. Треба ще попращатися з жінкою і сином. Лишайтеся здорові!

— Ідете голоситися до війська?

— Ні! Воювати за большевизм можна хіба під смертельним примусом, інакше — це злочин! Я можу воювати тільки проти большевизму,і націю справу життя не пожалію! Прощайте!

— А куди ж ви йдете?

— Іду ховатися в полі. Тут усім скажу, що йду до міста на мобілізацію. Коли б вас хтось за мене питав, будете говорити те саме. Добре?

— Добре! Ідіть щасливо! Ми з Марусею будемо вас чекати!..

— Так, чекайте мене! Надіюся, що через пару днів побачимось в новій державно - політичній кон'юктурі!

Він міцно стискує мої обі руки і йде до жінки в стодолу.

Я лишаюся ще сидіти...

Дивлюсь на блідучу заграву міста і на порожевілий схід.

Зорі гасли... Від недалекого ставу тягнуло свіжим вітром... Народжувався новий день!..

Я чекала сходу сонця!

Але лишень виткнувся з-за обрію краєчок золотого дис-

Мілена Рудницька

ЗІНАЇДА МІРНА

(ПАМ'ЯТІ ВЕЛИКОЇ ГРОМАДЯНКИ)

Одна з болючих, чи не найболючіших сторінок вигнанницького життя, це смерть близьких нам, але по тому боці демаркаційної смуги оставших осіб. Вмирає людина, що з нею в'язала нас кровна, чи духова споріденість, щира дружба, або довгі роки спільної праці, спільних змагань. Відходить навіки, — а ми нічого про це не знаємо. Тільки згодом, здебільша випадково, приходить вістка про смерть цієї близької людини. Подробиці останнього періоду її життя, недуги і смерти, місце вічного спочинку — все це для нас окрите тайною. Одне тільки відомо: що близької людини вже нема в живих.

Довкільним шляхом і з великим опізненням принесла нам пошта повідомлення з Праги про смерть Зінаїди Мірної. В притулку для старців біля Праги померла в перших днях квітня ц. р., всіма забута і дуже самотня, жінка небуденних особистих і громадських прикмет, що була одною з наймаркантніших українських громадських діячок першої половини нашого сторіччя. Тереном її громадської діяльности був спершу Київ, відтак, після катастрофи визвольних змагань та переїзду на еміграцію, чеська Прага.

Зінаїда Васильовна прийшла на світ біля 80-го року минулого сторіччя. В 1910 р. переїжджає на постійний побут до Києва і зразу стає до праці в жіночих, освітньо-виховних і гуманітарних організаціях, а саме в „Товаристві дитячих садків", в „Товаристві недільних шкіл", „Товаристві охорони жінок" та інших. Праця в цих товариствах дає їй можливість сіяти зерна національної свідомости серед зросійщеного населення Києва. Зінаїда Васильовна вводить українську книжку між читачів, опікується занедбаним жіноцтвом і дітворою в притулках, розвиває національну думку між учасниками недільних і вечірніх курсів, тощо. Коли під час першої світової війни українське київське громадянство спішить з допомогою галицьким землякам, що їх російське військове командування заарештовує і вивозить як закладників на схід і північ Росії, в ряди працівників допомогового комітету стає теж Покійна. Закладників везуть через Київ, де вони перебувають в поліційних арештах не раз довгі місяці. Управа комітету приділяє пані Мірній Старокиївський поліційний участок. Опіка над в'язнями-галичанами, це була перша зустріч Покійної з людьми і проблемами Західньої України.

Через цю громадську діяльність Зінаїда Мірна ще до часу національної революції є відома в Києві, як активна діячка. Вона належить до гурта видатних київських патріоток цього часу, поруч з Софією Русовою, Л. Старицькою-Черняхівською, письменницею Л. Яновською, М. Ішуніною, Л. Шульгиною, Наталею Дорошенко та іншими.

В добі державного будівництва на Великій Україні З. Мірна стоїть у перших рядах провідного політичного активу. Ввесь час існування Української Центральної Ради вона є її членом, спершу як представниця від українських громадських організацій міста Києва, згодом як обраний Всеукраїнським Національним Конгресом депутат. Вона входить і до складу Малої Ради, себто Виконавчого Комітету українського парляменту. З її прізвищем зв'язана організація Національного Фонду та влаштування „Дня Національного Фонду", якого вона є скарбником.

Про цей період свого життя та про пророблену тоді жіноцтвом працю З. Мірна писала два десятки літ пізніше так: „Коли тепер у спогадах пригадується мені вся та кольосальна робота, зроблена нами, українськими жінками, в Центральній Раді, то з певністю можна твердити, що так працювати, як ми там працювали, можна тільки раз у житті. Працювати при тих умовах непідготовности, при малому досвіді, з людьми, котрі цього досвіду мали може ще менше, при велитенських маштабах праці і тільки з беззастережною вірою в її конечність, з безмежною відданістю її ідеї, з відданістю до самозабуття! І хоча не дала та праця тих результатів, яких ми від неї чекали, не привела нас до закріплення нашої державности, але була вона потрібна для нашої Батьківщини так само, як буде потрібна для відновлення державности праця наступних жіночих поколінь".

Коли уряд Української Народньої Республіки залишає територію України, З. Мірна переїжджає з чоловіком на еміграцію до Праги, в якій їй судилось провести майже три десятки літ. В добі між обидвома світовими війнами численна українська колонія в Празі була багата на активних громадян та на цікаві індивідуальності. До найвизначніших і найактивніших членів цієї еміграційної громади належить Покійна. Годі перелічити всі громадські почини й акції, в яких вона бере участь і, навіть часто ініціює їх та очолює. Її дім стає важним громадським осередком, місцем, де зустрічаються українські діячі для обговорення актуальних національних справ, де родяться нові думки і пляни національної праці.

У празькому періоді свого життя З. Мірна тісно зв'язується з українським жіночим рухом. Як довголітня голова Українського Жіночого Союзу в Чехословаччині, вона входить в контакт з львівською Централею українського організованого жіноцтва, є членом президії Українського Жіночого Конґресу в Станиславові 1934 р. і читає на ньому знаменитий реферат про історію українського жіночого руху на Великій Україні. Згодом, коли постає Світовий Союз Українок, Покійна виконує в його президії функцію секретарки. В рр. 1935-39 є постійною співробітницею журналу „Жінка", де друкує свої спогади і статті на феміністичні теми. Особливо цікавить її проблема економічного становища жінки і жіночої праці.

Покійниця розуміла як слід велику користь, яку національній справі приносять зв'язки з чужинцями. Тож живучи в чеському оточенні, підтримувала тісні взаємовідносини з чеськими жіночими організаціями та широкі знайомства з чеськими діячками. Не могла вибачити чехам їх русофільства, але високо цінила їх державно-творчі і культурні прикмети. Коли Чехословаччина стає жертвою гітлерівської аґресії, Покійна з великою громадською відвагою виявляє чехам свою симпатію.

Коли після анексії Чехословаччини німцями влада почала ліквідувати українські демократичні організації, на перший вогонь пішов Український Жіночий Союз. Покійна глибоко боліла над утратою улюбленого товариства. Великі заслуги поклала пані Мірна для Товариства „Музей Визвольної Боротьби України", до якого ставилася з великим сентиментом, мабуть з пієтизму до пам'яті чоловіка, Івана Мірного, співосновника Музею. Від смерти чоловіка в 1937 р. була членом управи музейного товариства в характері скарбника.

Зінаїда Мірна належала до тих рідких, на жаль, у нас жінок, що мають не тільки зацікавлення політичними справами і вроджений хист, але й зовсім оформлені політичні переконання. На еміграції залишилася беззастережно вірна ідеї Української Народньої Республіки. Кожною фіброю своєї душі вона жила і працювала для відбудови незалежної України, яку завжди уявляла і прагнула мати народоправною республікою. Але льояльність до еміграційного державного центру не перешкоджала їй бачити ясно його недоліки та політичні промахи, над якими вона щиро боліла і по своїм силам змагала до їх усунення. Особливо осуджувала орієнтацію на Польщу уряду У. Н. Р. та його зв'язаність з Варшавою.

Демократія була для покійної не тільки питанням державного устрою та форм громадського життя, але справою світогляду. В центрі її світогляду стояла пошана до волі і гідности людини та глибока гуманність. Ненавиділа большевицьку диктатуру, але рішуче відкидала теж диктаторську владу вождівського типу та протиставлялася спрабам накинути її українському громадянству. Вірила в здоровий інстинкт та політичні здібності українського жіноцтва і призначила йому в громадському житті великі завдання, в першу чергу етичного характеру, а саме уздоровлення громадської моралі.

Зінаїда Мірна була жінкою освіченою і дуже розумною, з поважними інтелектуальними зацікавленнями, яка до пізнього віку постійно поширювала своє знання і наполегливо над собою працювала. А втім, її сила, як у більшості видатних жінок, що їх знає історія людства, лежала не в інтелекті, а в характері. Її внутрішня дисципліна, її залізна воля, її обов'язковість і акуратність були подивугідні. В житті Покійної, в розкладі її щоденних занять, в програмі на ближчу і дальшу майбутність, усе було передумане, плянове, послідовне. Повага, з якою підходила до життєвих проблем, разом з тонким почуттям громадської відповідальности і безнастанною журбою за українську визвольну справу, чинили з неї небуденну особистість і діяча великого формату.

В повній гармонії з її духовими прикметами йшла її зовнішність. З її постаті била внутрішня рівновага, сила і маєстатична краса. Високий рівень товариської культури і дбайливість одягу доповнювали картину. Тож не диво, що Зінаїду Мірну оточувала загальна пошана громадянства, навіть її противників.

Останній період життя З. Мірної був безмежно важкий. Коли в другій половині квітня 1945 р. совєтські війська зближалися до Праги й українська еміграція покидала чеську столицю, щоб пробитись серед тодішнього неймовірного хаосу на терени обсаджені західніми аліянтами, Покійна, вже тоді немічна, рішилася залишитись на місці. Не помогли нічого просьби і намови приятелів. Думка, що вона могла б стати комунебудь тягарем, не дозволила їй пускатись в мандрівку, дарма, що на саму перспективу попасти в руки большевикам усе в ній здригалось з жаху і відрази.

І справді, з приходом червоної армії спадають на самотню, віком і недугою похилену жінку дошкульні прикрості: вона є під постійним доглядом тайної поліції; в її помешканні совєтські військові частини, опісля чеська розвідка роблять, не раз нічною порою, ревізії; її викликують раз-у-раз на допити. Не зважаючи на те, Покійна живе дальше громадськими справами: з тугою і жадобою ловить кожну вістку, що доходить з-поза залізної заслони; свою приватну адресу дає до диспозиції для листування з закордоном у громадських справах; заступається перед владою за Музей Визвольної Боротьби; опікується родинами заарештованих і вивезених громадян. Дім Зінаїди Мірної був останнім українським осередком у Празі, а вона сама залишилася до кінця життя Громадянкою, що думає не про себе, а про других і про справу.

Але, чим далі, щораз то менше людей заходить до неї, боячись, що контакт з З. Мірною може стягнути їм біду на голову. З болем і досадою Покійна пише 25. листопада 1948 р.: „Люди взагалі дуже змінилися, пізнати не можна ..." В міру як політичні обставини й упадок сил унеможливлюють їй усяку громадську працю, що була змістом її життя, саме життя тратить для неї вартість: „Це не життя, а якась безперервна мука. Такої недолі не можна було вгадати ..." — така скарга виходить з-під пера цієї сильної жінки.

На далеку могилу Великої Громадянки, одну з найцінніших могил, що їх українські вигнанці залишили на шляхах своєї безталанної скитальщини, линуть побожні думки тих, що її знали і мали щастя з нею працювати. Лине обіт українського жіноцтва йти її шляхами і, коли Бог дозволить повернутись на Батьківщину, взяти з собою її тлінні останки.

Голоси Читачів

ПРО ІВАНА МАЗЕПУ — ЯК СИМВОЛ

В статті І. Кедрина „Іван Мазепа як символ", що була надрукована в 161. числі „Свободи" з 14-го липня, висловлено багато тверджень, з якими навряд чи можна погодитися.

1) Автор статті обвинувачує гетьмана Мазепу в завеликій льояльності супроти Москви, бо він виконував її накази, хоч вони йшли на шкоду Україні. Одначе гетьман, як начальник невеликої числом населення і простором Гетьманщини, не мав змоги не виконувати наказів куди сильнішої Москви. В такому випадку його негайно арештували б і вивезли б на Сибір. Зокрема не міг цього робити під час війни зі шведами, коли царські накази особливо йшли на шкоду України. В останніх трьох роках гетьманування Мазепа підготовляв союз зі шведами, про його льояльність у тій порі не може бути мови, а всетаки мусів він виконати кожний наказ, навіть такий, що забирав від нього військо . . .

Становище гетьмана було ослаблене ще й ворогуванням селян і рядового козацтва проти захланної старшини та доноцицтвом, що загніздилося було серед вищої старшини. Гетьман Самійлович виявив був перед ґенеральною старшиною лише своє невдоволення з наказаного походу — і ця старшина незабаром використала його слова, як основу для доносу і повалила його на спілку з московським комендантом походу, Голіцином.

2) Протиселянський напрям Мазепиної політики, що його підкреслює Автор, належить більше до леґенди, як до дійсности. Козацька старшина нагарбала багатства й оформилась у відокремлений стан за Самійловича. Мазепа застав уже закінчену дію. Він не вів клясової політики, як Самійлович, покровитель старшини, або Виговський, заступник інтересів шляхти. Він, подібно, як Хмельницький, вів державну політику. Своїми розпорядками він рішуче забороняв старшині кривдити селян, козаків чи міщан. Він старався, щоб старшина, що вже стала багатою, придбала більшу культуру, щоб її сини студіювали в західній Европі, щоб вона стала оборонцем прав Гетьманщини і підпорою гетьмана. Одначе не дозволяв їй дальше кривдити інші верстви.

Правда, запорожці зовсім справедливо лютували, що на їх землях збудовано московські твердині, ще й недалеко Січі. Частину свого гніву звертали також проти гетьмана, одначе не робили проти нього бунтів, як це твердить Автор. Бунт Петрика, б. гетьманського канцеляриста, піддержали лише татари. Запорожці не приймали участи, лише до першого його походу прилучилося на власну руку з Січі 500 охотників.

Хоча запорожці були озлоблені за будову твердинь і посягання царя по їх землі, вони очевидно розуміли, що гетьман у цьому нічого не винен, бо взаємини між ними і гетьманом укладалися переважно добре. Кошова старшина часто інформувала гетьмана про січові справи і засягали в нього ради. В війні царя Петра проти турків і татар у 1690-тих рр. вирушили запорожці на заклик гетьмана і разом з його військом здобули низку турецьких твердинь над долішним Дніпром. І найважніше — вони пішли в 1709 р. з гетьманом проти Москви. А запорожці відзеркалювали селянські настрої, тож їх постава є одним з доказів, яка була постанова до гетьмана селян, що й серед них не було ворожнечі проти нього. Знаємо, що коли, осінню 1708. року Мазепа йшов зі шведами на південь, населення багатьох сіл витало його і шведів хлібом-сіллю, доки не було в околиці московського війська. Москалі тоді залили Гетьманщину і дико тероризували населення, тому воно не могло виявити, по чиїй воно стороні. Не маємо доказів, що воно було проти Мазепи. Також не маємо доказів, мов би його ім'я стало „найбільш непопулярне в народніх низах" — як твердить Автор.

3) Невідомо чому твердить Автор статті, що похід проти татар 1689. р. був „абсолютно не потрібний Україні". Навпаки. Адже татари не перестали нападати на Україну і винищувати її. Запоріжці під проводом Сірка виявляли в попередних двох десятиліттях кипучу протитатарську діяльність. 14 років перед згаданим походом Сірко напав на самий Крим і цілий тиждень руйнував, палив і винищував. Похід Мазепи з Голіцином, як і попердний, де брав участь Самійлович, був потрібний Україні, бо мав мету ослабити татар.

4). Автор не бере на увагу ранішої співпраці Мазепи з гетьманом Дорошенком і його діяльности на полі нашої культури, інакше не твердив би, що Мазепа своїм виступом проти Москви, „доказав також свій український патріотизм". Чи цей великий діяч і меценат мусів його щойно тоді доказувати? Кілька років був він одним з найближчих співробітників Дорошенка і дійшов у нього високого становища ґенерального осаула. Хиба Дорошенкові та його співробітникам ніхто не відмовить патріотизму.

В часі свого гетьманування Мазепа став меценатом нашої культури, одним з найвидатніших у нашій історії. Він уможливив своїми стараннями буйний розквіт нашої архітектури, малярства, письменства; він збудував у Києві кілька величніх церков та багато інших прикрасив. Вів надав Києву той викінчений вигляд, з яким наша столиця дійшла до цих часів. Він перетворив Київську Могилянську Колегію в Академію, змодернізував у ній навчання, дав їй сильну матеріяльну основу. Вона за його часів так розцвіла, як ніколи раніш, ані пізніше. Він видав своїм коштом твори багатьох тодішніх письменників — щоб вичислити найголовніше з його всесторонньої меценатської діяльности.

Чи вся ця діяльність не є наявний доказ палкого патріотизму?

5) Шан. Автор — як бачимо — не цінить діяльности великого гетьмана. Він хотів би врешті зробити з нього лише пасивний „символ безнадійности політичної співпраці з Москвою". Одначе Мазепа був і тепер є для нашої нації дороговказом, він показав шлях у майбутнє. Велике діло кінцевої доби його життя — довершене з великим розумом і з молодецькою відвагою та енергією серед труднощів і небезпек — розрив з Москвою і союз зі шведами — поставило його поруч з найбільшими політичними діячами нашої історії. Він перекреслив Переяславський договір яркіше, як зробили це, або старались, інші наші гетьмани та обстояв у договорі зі шведським королем не лиш незалежність України, але й її соборність. Це останнє не було легке, бо поляки також були союзники Карла XII.

Пора нам з більшою пошаною підходити до найвидатніших діячів нашої історії та в критиці їх діяльности орієнтуватись на історичні факти, а не на леґенду.

Мирон Заклинський

ЦАРІ І КОБЗАРІ

(Докінчення зі сторони 2-ої)

від атомової бомби". Що може бути, те сильніше? Є то сила душі і духа народу. Та сама сила колишніх наших сліпців-кобзарів. Є то наше живе, творче слово. Є то наша пісня, „що не вмре, не загине", є то наша мораль, є то єдність мислі та дії. І коли ми одного дня з нюйорської радіовисильні почули знов брязкіт струн наших бандур, те ніжне, але разом, якесь грізне рокотання звуків, та коли кілька десятків голосів-кобзарів гримнуло: „Вставай, вставай, народе — вставай"! — наше серце трьохнуло силою неймовірної віри. Тут, в Америці, в Австралії, в Україні, в Сибірі, в каторзі, в колгоспному закріпаченню. „Вставай, вставай — народе вставай"! — вимагає поет Іван Багряний, вимагають струни кобз, вимагають голоси кобзарів, з'єднаних в одне тіло і кероване Григорієм Китастим. „Вставай, вставай"! — лунає крізь етер. Це вже не на розпуттю двох доріг села на Україні, це на розпуттю двох світів і континентів, з Ню Йорку, з-під Вашингтону, з того самого місця, де діяв той муж, про якого наш Шевченко свідчив, що він діяв „новим і праведним законом".

Так от іде туди й вертається назад велика, незбагнута історія людських дій. Так. Нам не треба казати, що армії вояків, що гармати, літаки, танки й нарешті водоробомби, це та основна і насправді ефектовна сила. Але ось ми знов опинились у становищі сліпих кобзарів, бо мечі нашого часу мусять куватися не так ковалями в кузні, як науковцями в лябораторіях. Це є факт. І хай наші політики добре собі подумають, чи їм сьогодня творити більше партій та більше себе взаємно поборювати й очорнювати, чи піти до школи та сісти за книжку, та вивчати старанно хемічні формули H2O. А нашим хоробрим молодим людям, замість збиратися гуртами та видумувати, як то творити уряди безпеки, чи не краще вивчати закони механіки, бо все ж таки, як би його хто не казав, вояк-мурин нашого часу, мусить мати кваліфікацію сливе дипльомованого інженера. Та чи у нас щось таке може статися?

Але у нас є ще поети й кобзарі. Сила, сильніша, ніж атомова бомба. Вичуваю, як з мене сміються наші політики і наші вояки... Але тут уже діє незбагнутий закон парадоксальности. Бо ж хіба Петро І., чи Микола І. могли повірити, що сліпий кобзар Вересай та поет Шевченко можуть стати насправді такими небезпечними?

СПРОСТУВАТИ ПОМИЛКИ!

В „Свободі" пригадувано нам уже кілька разів, щоб спростовувати в американських газетах неправди чи помилки про Україну та її визвольні змагання. Це в теперішню пору — найважніше. Український Конгресовий Комітет робить добру роботу, але він інформує головно уряд та визначних американців. Але нам треба здобувати теж і опінію американського загалу. Цей загал читає газети і тим шляхом ще найскорше можна його усвідомити щодо слушности української справи. З практики знаю, що не так легко, щоб газета помістила надіслану статтю, але спростування, чи вияснення, яке відноситься до того, що було в газеті, помістить уже скорше. А це теж дає нагоду до інформації американських мас про Україну.

Я пропонував би, щоб всі наші газети та організації почали кампанію за те, щоб всюди спростовувати в газетах помилкові речі про Україну та визвольні змагання українського народу. Наша тут роджена молодь повинна тій справі помогти і я переконаний, що вона не відмовиться від того обов'язку. Ім'я Росії тепер не є добре в Америці, але ще далі Україну мішають з Росією. Це треба вияснити. Усі такі відповіді треба передруковувати в українських газетах, щоб всі знали, як треба відповідати, а теж, щоб відзначити тих, що чесно виконали свій обов'язок.

Олекса Яремко,
Филаделфія, Па.

● Відновлення нормального повітряного транспорту в Німеччині вирішило місцеве командування американської авіяції.

● Совєтський публіцист Еренбурґ заявив кореспондентам в Лондоні, що в совєтській журналістиці є „багато дечого глупого і ідіотичного".

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДАТОК слати на таку адресу: **Ukrainian Congress Committee of America,** P. O. Box 721, Church St., Annex, New Yirk 7, N. Y.

ПОШУКУВАННЯ

Пошукуємо Краяна з Гуцульщини, що вміс робити декоровані череси. Листи слати до Адм. „Свободи" для „**Гуцула**".

Українці на міжнародньому фестивалі пісні і танців у Лянголен

Валійціце дуже музикальний народ. Культура їх народньої пісні і танцю стоїть дуже високо. Її плекає валійський народ з покоління в покоління. Навіть у найменших містечках, вони щорічно влаштовують конкурси на першість хорів, співаків, танцюристів, музик.

Задумом невеличкої групи людей у Лянголен цей гарний народній звичай пристосовано до влаштування імпрез міжнаразі ініціатори йюдснобз1жШ роднього характеру. Перший раз ініціатори влаштування міжнародного фестивалю зібрали між населенням містечка й околиці невеликий фонд 100 ф. З того й почали. Всю технічну роботу у підготові добровільно дали люди містечка і околиці. Вони також безкоштовно відступили приміщення і дали утримання закордонним учасникам фестивалю. В той спосіб був влаштований перший фестиваль — Ейстеддфод — в 1947 р. у Лянголен. Успіх був величезний. З прибутків за фестиваль комітет покрив усі грошові витрати на кошти подорожі учасників фестивалю.

Від 1947 р. фестивалі у Лянголен відбуваються щорічно, а кількість учасників і прибуваючої публики постійно зростає. Зростають і моральні прибутки, йде слава.

Цьогорічний фестиваль відбувся в днях 4-9 липня. Саме містечко положене в чудовій підгірській околиці, далеко від гамору великих міст. Для влаштування такої імпрези воно надається чудово. В час фестивалю воно перемінилося у велике зборище людей різних країн світу. Невеличкі чисті вулички забарвилися національними строями. Люди віталися, знайомилися, нав'язували приязнь, обмінювалися адресами, запрошували до себе взаємно в гостину.

В останньому фестивалі взяли участь також українці. СУБ заздалегідь поробив заходи на те. В організаційному комітеті зголошено хор „Боян" та балітну групу з Менчестеру. На жаль, внедовзі перед фестивалем хор „Боян" перестав існувати і його участь треба було відкликати. Таким способом на фестивалі українців заступала одна тільки балетна група, складена з 4-ох танцюристів і 2-ох бандуристів. До групи ввійшли п-і Ала Буштрук та Дарія Возняк і пп. П. Дністровик та В. Сонич, танцюристи, пп. П. Семенюк та Б. Боднар, бандуристи.

Завдання українських учасників фестивалю не було легке. Вони мали перед собою таких грізних противників, як еспанці та югославці, які в цілому світі славні з атракційності своїх танців. Буря оплесків 17-тисячної авдиторії для еспанців і югославців по їх виступах змусила була українських глядачів потурбуватися тим, як ця сама авдиторія приїме виступ нашої невеличкої групи. Але ось ця група виступила на сцену. Наших бандуристів у козацьких строях глядачі привітали оплесками. А як заграли бандури, зал заніміла, як мак посіяв. І тоді на кін виступив наш квартет танцюристів. Барвисті українські строї полонювали очі, а члени балетної групи доказували чудес. Як танець устав, посипалися оплески неменше рясні, як для еспанців і югославців.

Несподівано для всіх, за танець першу нагороду отримали македонці. Другу і третю взяли еспанці і знову югославці. Українці здобули четверте місце, набравши 80 пунктів на 100 можливих.

Другий виступ наша група мала цього самого дня ввечорі на концерті пісні і танців, де були заступлені всі прибулі національності. Наша коломийка здобула велику прихильність і признання.

Участь української групи була чималим у с п і х о м в справі поширення інформації про наш народ. Вона була корисна тим більше, що й самі українці багато дечого навчилися до наступних виступів, до яких організаційний комітет за посередництвом СУБ'у запросив українців уже тепер. Приготування треба буде повести ще більш дбайливо.

Присутнім на фестивалі українцям, все таки, довелось переживати одну велику неприємність. У зв'язку з участю українців у фестивалі, добродушні валійці в алеї прапорів зависили на щоглі червоний прапор з серпом і молотом. Таке мало бути привітання для українців. Прибулі п р е д с т а в н и к и СУБ'у, д-р Фундак та мгр. Данилів, склали письмовий протест перед комітетом і заявили: „Ми високо цінимо доброзичливість і гостинність валійського народу, уважаємо честю для себе брати участь в фестивалі. Але нашу радість нівечить вивішення „на нашу честь" ніби то українського прапора. Його ми не визнаємо. Він накинутий нашому народові советським о к у п а н т о м. Свій прапор ми маємо власний. Ми просимо зняти цей прапор, який нам завдає тільки образу. Ми були б щасливі на його місці бачити прапор вільної України, б л а к и т н о-жовтий, а коли б це було неможливо, просимо його заступити державним британським або валійським".

По складенні протесту мгр. Данилів запросив кореспондентів на конференцію. Він познайомив їх зі станом справи, подав зміст протесту і просив помочі, доводячи до публичного відома текст протесту. На другий день вся валійська та менчестерська преса, яка виходить в мільйонах примірників, широко написала про інцидент з прапором. Комітет фестивалю, приймаючи до відома складений п р е д с т а в н и к а м и СУБ'у протест, вибачився за прикрість і відзначив, що її він заподіяв українцям тільки нехотя, з непоінформованості. Члени комітету заявили готовість на місце червоного прапора вивісити блакитно-жовтий. Такий прапор прибув з гостелю у Мартінс і на щоглі замаяли українські національні барви. (Глядач). **(У. Д.)**

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

БАЛТИМОР — КУРТІС БЕЙ Мериленд

Для посилення народної праці

Водиться так, що ми при кожній нагоді говоримо про Рідний Край та про тих, що там кров свою проливають в боротьбі з червоним окупантом. Здається, що воно у великій мірі на словах кінчається, бо позитивної роботи (за вилимками деяких громадіорганізацій) не видно. Саме тому, щоби розвинути ту корисну для нас роботу серед американців і в себе та щоб нести моральну і матеріяльну допомогу Воюючій Україні —ініціятивна група людей з Балтимор і Куртс Бей рішила заснувати Відділ Орг. Об. Чотирьох Свобід України, який мав би займатись цею працею.

Основуючі Загальні Збори О. О. Ч. С. У. відбулися 14 травня 1950 р. в Куртіс Бей при приявності представника Головної Управи О. О. Ч. С. У. д-ра Сидора, який і виголосив доповідь.

По принятті статуту вибрано Управу в такому складі: голова п. Ільницький В., заступник гол. п. Манкула І., секретар д-р. Бернадин Я., секр. фін. п. Щербак С., скарбник п. Бабяк, організаційний реф. п. Юзенів Л. та 3 членів Управи: пп. Войтович П., Максимович С. і Ганас О.

Контрольна Комісія: п. Колодніцкий, п. Царик і п. Монастирський.

Поодинокі члени Управи заявили перед Зборами, що доложать зусиль до праці для добра Воюючої України.

Д-р. Ярослав Бернадин

ФРАНЦУЗЬКИЙ ГЕНЕРАЛ ПЕРЕДБАЧУЄ ТРИ РІШАЛЬНІ БИТВИ ЗА ДОЛЮ СВІТУ

Париж, 28. липня. — Генерал Віллют, колишній шеф французької місії в Об'єднаних Націях та великий прихильник ген. де Голя, висловлює переконання, що між Злученими Державами Америки і їх союзниками з одного боку а Совєтським Союзом з другого буде у війні три великі битви, які вирішать долю світу. Перша битва — це західна стратегічна протиофензива на головні центри самого Совєтського Союзу; друга — битва в обороні американських територій, як арсеналу вільного світу, та третя — повітряно-сухопутня битва за Европу, в якій Франції припаде одна з головних роль.

КОМУНІСТИ НАЗИВАЮТЬ „САБОТАЖНИКАМИ" КАТОЛИЦЬКИХ ЄПИСКОПІВ В МАДЯРЩИНІ

Відень, 28. липня. — Офіціяльний орган комуністичної партії Мадярщини називає сьогодні „саботажниками" трьох католицьких єпископів Мадярщини, закидуючи їм, що вони саботують справу порозуміння між державою і церквою. Вислуги комуністичної газети коментується як заповідь, що переговори в справі такого порозуміння не довели до жадного результату та що комуністи задумують починати проти туховенства нову акцію терору.

„САМОПОМІЧ" В НЮАРКУ СПРОВАДЖУЄ 10 РОДИН ЗІ СКИТАЛЬЩИНИ

Филаделфія, 28. липня. — Канцелярія Злученого Українського Американського Допомогового Комітету повідомляє, що відділ організації „Самопоміч" в Нюарку зобов'язався зайнятися та заплатити кошта подорожі з порту до місця призначення, дати приміщення і підшукати працю — 10-ом українським родинам, що їх ЗУАДКомітет може спровадити зі скитальщини. Тим самим „Самопоміч" в Нюарку є чи не першою нашою громадською організацією, що відгукнулась на повторювані в цій справі заклики ЗУАДКомітету.

ЦЕНТРАЛЯ СОЮЗУ УКРАЇНЦІВ САМОСТІЙНИКІВ

В Едмонтоні, в провінції Альберта в Канаді, відбувся в днях 13-15 липня зїзд Союзу Українців Самостійників під кличем „координація наших сил". На зїзді покликано до життя домініяльну централю Товариства Українців Самостійників та навязано тісніші взаємини між складовими організаціями СУС. Головою вибраний І. Г. Сирник.

ЗА ПІДТРИМКУ ЖАЛОБИ ПРОТИ НАРОДОВБИВСТВА В БАЛТИСЬКИХ КРАЇНАХ

Вашингтон. — Дипломатичні вигнанці з Естонії, Латвії й Литви внесли апель до Злучених Держав, щоб їх делегат в Обєднаних Націях підтримав їхнє обвинувачення Совєтів у народовбивстві і масовім виселенні в їхніх рідних країнах. У збірній ноті, внесеній представниками згаданих країн, переповіджена коротко історія агресії Совєтської Росії на Балтійські держави і подані дати про змагання Совєтів до винищення населення в тих країнах. Ноту підписали: Повілас Задейскас, іменем Литви; Жіл Фелдман, іменем Латвії; Йоганнес Каїв, іменем Естонії.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

ВШ. В. О., Йонкерс і М. Ч. Вілкс Бері: У надрукованих в цьому щоденнику виказах збірок на народні цілі з Йонкерс було неправильно подане ім'я Мирослави Островської, а з Вилкс Бері Матвія Чолія, але це тому, що вони невиразно були написані в переданому нам рукописі. Чи це таке важливе, щоб аж спростовувати?

Ф. О. Ленкестер, Вис. Витинки з польської газети одержали. Дякуємо. Все це ми читали; цього матеріялу було в тій газеті багато більше. Думаємо, що не варто було полеміки почінати. Кривого і могила не випростає!

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ, БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—ЦЕ СИЛА

ТАРЗАН, ч. 2396. Вистріл в джунглях.

Наскочений несподівано, Великий Луї відхилився.

Потім Луї вистрілив в поспіху.

На відголос вистрілу Тарзан затримався в дорозі.